

Vihreä maa

MAASEUTU- JA ERÄVIHREÄT RY:N JULKAISU

**Maatalouspolitiikka
käännekohtassa? s. 4**

Hansalim

Bygga broar mellan stad och landsbygd,
för att stärka producentes position s. 6

5 pointtia
metsäpolitiikkaan s. 18

**Kaivoshankkeet
Suomessa -
Haastattelussa Miisa Mink s. 10**

Vihreät

Vihreä maa

MAASEUTU- JA ERÄVIHREÄT RY:N JULKAISU

Toimituskunta:

Minna Hölttä (vast.)
Thomas Snellman
Terhi Vesterinen
Petri Leinonen
Ville Aarnio
Venla Avelin
Silja Keränen

Taitto:

Hyvä Ihme Design

Kuvat: Jos ei merkitty, meviläisten kotialbumeista ja vihreiden kuvapankista

Paino: PunaMusta Oy

MAASEUTU- JA ERÄVIHREÄT RY

Vihreä liitto ry:n jäsenjärjestö

www.maaseutujaeravihreat.fi

Puheenjohtaja:

Minna Hölttä, Valkeakoski
puheenjohtaja@maaseutujaeravihreat.fi

Varapuheenjohtaja:

Terhi Vesterinen, Asikkala
vpj@maaseutujaeravihreat.fi

Tässä numerossa:

Pääkirjoitus.....	3
Maatalouspolitiikka käännekohtassa?.....	4
Hansalim Bygga broar mellan stad och landsbygd, för att stärka producentes position.....	8
Maaseutupolitiikkaa paikallispäätäjän silmin.....	10
Ensin hakattiin metsät, sitten tulivat nämä kaivokset.....	12
Tuotantoeläinten parempi elämä edellyttää reilua kauppaa.....	19
Viisi pointtia metsistä.....	20
Luonnonsuojelun neljä intressiä.....	22
8 askelta kohti vihreämpää maaseutua kuntapolitiikan keinoin.....	26

Maaseudun elinvoima on osa kansallista turvallisuutta

Kansallinen turvallisuus on noussut keskeiseksi puheenaiheeksi monella tasolla. Ilmastonmuutoksen eteneminen tuo eteen uusia haasteita ja konfliktit ympäri maailman haastavat monella tapaa. Yksi oleellinen osa kansallisen turvallisuuden kokonaisuutta ovat toimiva ja elinvoimainen maaseutu ja kestävä sekä reilu ruoantuotanto.

Maaseudun elinvoima ja ruoantuotannon kestävyysmurros vaativat meiltä toimia, ja yksi ensisijainen toimi olisi tehdä ruoan tuottamisesta – myös pienessä mittakaavassa – kannattavaa ja reilua. Tarvitsemme lisää monipuolisia maatalousyrittäjiä, joissa tuotos ei ole yhden kortin varassa. Ilman ponnistuksia tuotannon kannattavuuden parantamiseksi ei ole realistista odottaa, että saavutettaisiin tavoitteita ilmasto- ja ympäristöky-symyksissä. Tuottajien on voitava luottaa siihen, että he saavat toimeentulon ja että on kannattavaa investoida tulevaisuuteen. Alalle on luotava kannustimia ja luontaisia polkuja myös aloitteleville tuottajille ja resilienssiä on kasvatettava järkevällä tukipolitiikalla.

Tarvitaan myös lisää tutkimusta ja ennakkoluulottomia ratkaisuja luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi ja ruoan tuotannon kestävyuden parantamiseksi. Monet tutkimukset tukevat ajatusta suljetun kierron tiloista, joissa laiduntavat eläimet parantavat maan hiilensitovuutta ja kasvukuntoa, mutta tutkimusta tarvitaan lisää, jotta voimme oikeasti luoda maaseudulle realistisia ratkaisumalleja kestäväan ja kannattavaan ruoantuotantoon.

Vaikka maatalouspolitiikan suuret linjat vedetään EU:ssa, voidaan paikallisesti ja alueellisesti tehdä paljon. Hankinnat, uudistuvan energian käyttö, palvelujen turvaaminen, uudenlaiset osuuskunnat sekä erilaisten kyläyhteisöjen toiminnan kehittäminen ovat keinoja, joilla jokainen kunta ja alue voi vaikuttaa alueiden kestävyteen. Tämän lehden lopusta löydät askelmerkkejä kuinka alueellisesti voidaan vaikuttaa.

Minna Hölttä

*Yrittäjä, Maaseutu- ja erävihreiden puheenjohtaja
Valkeakosken kaupunginvaltuutettu*

*”Vain nykyisyyden maksimointi voi johtaa tuhoon vapauttavaan”
Hassisen Kone: Jurot nuorisojulkikset*

Maatalouspolitiikka käännekohdassa?

Maatalouden ja viljelijöiden pitäisi pystyä mahdollittamaan: halpaa ruokaa, parempaa ympäristöä, elinvoimaa maaseudulle, huoltovarmuutta, ekosysteemipalveluja, ... sekä pysyä itse hengissä ja kehittää omaa tuotantoaan.

Viljelijät kamppailevat talousympäristössään, joka ei kannusta vihreään maatalouteen: energia ja lannoitteet ovat suhteellisen edullisia, työvoimakallista, tuottajahinnat laahaavat eikä ulkoisvaikutuksia (myönteisiä tai kielteisiä) ole kunnolla hinnoiteltu tilatasolle.

Koska talousohjaus on puutteellista, on sääteleyhallinnollista. Sillä on tapana olla yksityiskohdista ja byrokraattista. Pilkun paikkoja viilaten koetetaan ohjalla monimuotoista, paikalliseen ympäristöön sopeutuvaa maataloutta. Yksittäistä maatilaa säätelee ja valvoo usea sektorihallinto, joka ei yritäkään ymmärtää tilakokonaisuuksia, ainoastaan omaa kapeaa sektoriaan. Maatilan tasolla säädösverkosto on jo sietämättömän monimutkainen. Virheistä sakotetaan ankarasti, pieni hallinnollinen huolimattomuus saattaa keskikokoisellakin tilalla tuottaa tuhansien eurojen menetykset.

Osmo Soininvaara kirjoitti jo 80-luvulla ”Vihreä markkinatalous” -kirjassaan, kuinka hallinnollinen sääteley sopii suurten yksiköiden ohjaimiseen, markkinaohjaus pienille. Kun isokin maatalo on yrityksenä pieni, on tämä yksityiskohtainen hallinnollinen ohjaus vastoin tätä perustavaa laatua olevaa logiikkaa.

Maatalouspolitiikka on tukipolitiikkaa

Maatalouspolitiikka ymmärretään useimmiten suppeasti EU-tukipolitiikaksi. Sillä luodaankin tilatason näkökulmasta katsoen ne ehdot, mihin joudutaan sopeutumaan. Koska kauppapolitiittisista syistä tuki on irroitettu tuotannosta JA maatalouspolitiikalle on asetettu myös muita päämääriä, on se johtanut laajaan ja monimutkaiseen säädösverkostoon.

Elintarvikkeet ovat vähintään eurooppalaisen, osin myös globaalin kaupan tuotteita. Pohjoinen sijainti, korkea kustannustasomme ja tavoite halvasta ruuasta johtavat tilanteeseen, missä emme pysty kilpailemaan maailmanmarkkinoilla ilman tukia. Oikeastaan koko maailmassa maataloustuet ovat pääsääntö, tuettomuus poikkeus.

Huoltovarmuus vs. suuret yksiköt

”Jokainen vallankumous on kolmen syömättömän aterian päässä”, kuuluu maataloustuotannon edunvalvojen slogan. Kotimaista maataloutta motivoidaankin huoltovarmuudella. Huoltovarmuuteen vaikuttaa sekä tuotantojärjestelmän muutosjoustavuus (resilienssi) että kriittisten tuotantopanosten saatavuus ja varmuusvarastot.

Suomalainen varmuusvarastointi on maailman huippuluokkaa, mutta hämmästyttävästi ja valitettavasti itse tuotantojärjestelmän muutostuotavuuteen ei kiinnitetä minkäänlaista

” Ilmastomme asettaa rajoituksia suoraan ihmisravinnoksi tuotettavien kasvien viljelylle

huomiota. Mikäli Itämeri menisi kiinni, vuosittaisista ulkoisista panoksista riippuvat tuotantosuunnat ovat ensimmäisenä vaikeuksissa. Niitä ovat mm. erikoistunut kasvinviljely tai suuret sika- ja siipikarjajaksiköt.

Nurmea pureksivat märehitjät (nauta, lammas, vuohi) ovat potentiaalisesti todellisia huoltovarmuuseläimiä: välttämätön, maatarantava nurmiviljely on järjestettävissä typpiomavaraisesti apilanurmilla, joiden välissä voidaan viljellä suoraan ihmisravinnoksi käytettäviä ruokakasveja. Kunhan vaan työkoneisiin riittää polttoainetta, muu ulkopuolelta tarvittava on vähäistä. Valitettavasti myös nautakarjatalous on suuruuden ekonomian ja kalliin ihmistyön paineessa siirtynyt suurelta osin tiukasti erikoistuneisiin yksiköihin, jolloin agroekologinen integraatio muuhun kasvituotantoon jää heikoksi.

Ilmastomme asettaa rajoituksia suoraan ihmisravinnoksi tuotettavien kasvien viljelylle, erityisesti proteiinikasvit viihtyvät paremmin lämpimämmässä ilmastossa. Märehitjät ovat meille agroekologisesti luontainen valinta, globaali vesivarojen niukkuus ei meillä ole ongelma.

Ristiriitaisia tavoitteita

Maatalouden perustehtävä on tuottaa ruokaa kansalle. Ruuan riittävyys lisäksi sen halpa hinta on ollut pitkään julkilausuttu tavoite. Maataloustuki voidaan ymmärtää myös ruuan hinnanalennustukena. Ruuan välttämättömyyshyödykeluonteesta johtuen kansalliselle tuotannolle on asetettu myös omavaraisuus/huoltovarmuustavoitteita.

Maataloutta käytetään myös maaseutu- ja aluepolitiikan välineenä, erityisesti Itä-Suomessa se halutaan nähdä myös osana maanpuolustusta ja kriisivalmiutta.

Suomessa peltoala on noin 7% maamme pinta-alasta. On sitten kyse maisemasta, luonnon monimuotoisuudesta, vesistö- ja ilmastovaikutuksista tai (tuotanto)eläinten hyvinvoinnista, maataloutta tukemalla vaikutetaan myös ympäristöön. Myönteisesti tai kielteisesti.

Maatalouspolitiikan 5-7-vuotinen sykli

Maataloutta ohjataan rahalla ja säädöksillä. EU-maatalous elää noin seitsemän vuoden ohjelmakausisykleissä; näissä ohjelmissa kerrotaan usein varsin yksityiskohtaisesti säädöspohjasta ja rahojen kohdentamisesta. Tulevaa, luultavasti joskus vuosina 2028-30 alkavaa seuraavaa ohjelmakautta valmistellaan jo etujärjestöissä, komissiossa ja muussa hallinnossa.

Vihreiden 2023 päivitettyssä maatalouspoliittisessa ohjelmassa on paljon linjauksia, jotka menevät tämänhetkisen kapeasti määritellyn maatalouspolitiikan ulkopuolelle. Mikäli tulevaan ohjelmakauteen halutaan vaikuttaa

laajemmin, NYT on aika keskustella ja vaikuttaa ”isoihin ja yleisiin” tavoitteisiin. Kahden vuoden kuluttua pohjaesitykset on jo tehty, jolloin vaikuttamismahdollisuudet jäävät käytännössä yksityiskohtiin.

Sisäistä keskustelua tarvitaan

Vihreillä, kuten muillakin puolueilla, maatalouspolitiikan tavoitteissa on selviä sisäisiä ristiriitoja: kaikkea hyvää ei voi saavuttaa samalla kertaa. Itselleni tulee mieleen ainakin seuraavia painopisteitä, joissa joudutaan tekemään perustavaa laatua olevia valintoja:

- ✓ tuotannon määrä ja tuottajahinnat: paljonko olemme valmiita maksamaan ylimääräistä esim. ympäristönsuojelusta tai huoltovarmuudesta?
- ✓ - kohdennetaanko tukea suuriin, (työnkäyttöään) tehokkaihin yksiköihin vaiko hajautettuun, muutosjoustavaan, mutta työläämpään tilarakenteeseen?
- ✓ maatalous päätoimisena/osa-aikaisena yrittäjyytenä?
- ✓ otetaanko nykyinen tuotantorakenne annettuna vai pyritäänkö agroekologisesti tasapainoisempaan tuotantoon?
- ✓ tasapaino edelläkävijyyden ja ”omaan jalkaan ampumisen” välillä kansallisessa eläin- ja ympäristönsuojelussa?
- ✓ soluviljely ja muut uudet tuotantotavat – niiden suhde nykyiseen alkutuotantoon?
- ✓ tasapaino yksityiskohtaisten tavoitteiden (säätelyn) ja vapaudesta kumpuavan innovatiivisuuden välillä?

Kirjoittaja on maanviljelijä, yrittäjä sekä maatalous- ja maaseutuaktiivi ja Lounais-Lapin vihreiden puheenjohtaja

Miksi Vihreät on maaseudullakin tulevaisuuden puolue?

1. Tulevaisuus

Me huolehdimme lasten, lastenlasten ja kaikkien tulevien sukupolvien ympäristöstä: mahdollisuudesta juoda puhdasta vettä, nähdä perhosia, uida puhtaassa järvässä. Ilmastonmuutoksen ja muiden ympäristöongelmien kasautuessa luonnosta huolehtiminen nousee edellytykseksi hyvälle elämälle ja tasapainoiselle yhteiskunnalle.

2. Elävä maaseutu

Maaseutu on muutakin kuin alkutuotantoa. Se on koulua, päiväkotia, luontoa, työpaikkoja, syntymää, kuolemaa. Siis elämää - maalla on hyvä elää.

3. Perustulo

Me kannattamme perustuloa. Kun elanto koostuu useasta eri lähteestä ja työt ovat kausiluonteisia on perustulo nykyistä sosiaaliturvaa toimivampi ratkaisu. Vihreiden mielestä maatalousyrittäjien sosiaaliturvan on oltava samalla tasolla muiden ammattiryhmien kanssa. Maanviljelijöiden taloudellisen toimeentulon ja hyvinvoinnin ei pidä olla ristiriidassa luonnon hyvinvoinnin kanssa.

4. Suomalainen ruoka

Meitä kiinnostaa suomalainen ruoka: miten ja missä sitä tuotetaan. Emme näe, että suuri on aina kaunista. Haluamme, että myös pienimuotoinen tuotanto ja jatkojalostus nousee ja kukoistaa. Vihreät haluaa nähdä aidosti kannattavan ja elävän suomalaisen ruoantuotannon. Vihreät vaatii julkisiin ruokahankintoihin vastuullisia kriteereitä: silloin suomalainen ja paikallinen tuotanto voi aidosti pärjätä kilpailutuksissa.

5. Monipuolinen kotimainen kasvituotanto

Haluamme, että tarjolla on monipuolisia kotimaisia kasvisvaihtoehtoja. Enemmän nyhtökauraa, vihiksiä, härkäpapu-granolaa, kaurakermaa... Myös eläintuotannon valkuaisomavaraisuuden pitää olla nykyistä korkeampi.

Tervetuloa mukaan koko ajan kasvavaan vihreiden joukkoon - myös maaseudulla!

www.maaseutujaeravihreat.fi

6. Reilu eläintuotanto

Eettinen eläintuotanto on kilpailuetu suomalaiselle maataloustuottajalle. Haluamme lisätä kuluttajien luottamusta kotimaisten eläintuotteiden eettiseen laatuun. Kuluttajat haluavat ostaa eettisiä huipputuotteita, vihreiden mielestä Suomessa kannattaisi tuottaa juuri niitä.

7. Rakkaat metsät

Metsät ovat suomalaisille tärkeitä niin henkisen kuin taloudellisen tulon lähteenä, monimuotoisen luonnon merkityksen lisäksi. Vihreät haluaa yhteensovittaa kestäväällä tavalla metsiin kohdistuvat eri intressit: suojelun, puuntuotannon, virkistyskäytön sekä sienten, marjojen ja riistan hyödyntämisen.

8. Uusia mahdollisuuksia

Vihreät haluaa, että maaseudulla löydetään uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Paitsi ruoka, myös vaikkapa ympäristönsuojelu tai energiantuotanto, voi olla bisnes. Me olemme myös yrittäjän asialla: visionamme on yhteiskunta, jossa on turvallista yrittää ja kannustavaa työllistää. Yrittäjän arkea ja yritysten perustamista voidaan parantaa viranomaisasiointia helpottamalla, matalapalkkaisen työn verotusta keventämällä, yrittäjän sosiaaliturvaa uudistamalla ja ottamalla käyttöön perustulo.

9. Uusia ideoita ja valmiutta muutokseen

Me osaamme ja uskallamme myös kyseenalaistaa - niin tuet, kuin nykyiset rakenteet ja menetelmätkin. Olemme kriittisiä. Se näkyy ulospäin välillä kielteisyysnä, mutta on oikeasti vain halua kehittää. Me olemme tavallisten ihmisten arkiasioiden hoitoon sitoutuneita. Perinteinen maaseutupolitiikka on tullut tiensä päähän, on aika tehdä asiat toisin! Vihreät on mahdollisuus!

Vihreät

HANSALIM

Bygga broar mellan stad och landsbygd, för att stärka producentens position

Interiören från en Hansalimbutik

Tänk dig ett nätverk som sammanlänkar stadsbor med landsbygdsbefolkningen genom ömsidig respekt. Där producenterna som förser konsumenterna med livsmedel och dagliga förnödenheter får det värde de förtjänar och där cirkulära tänkesätt strävar till bästa möjliga ekologiska hållbarhet. Det betyder i praktiken att producenten får i medeltal 70 procent av varans slutpris! Detta är ingen utopi, utan systemet finns i verkligheten och har fungerat i 38 år i Sydkorea! Hansalim som konceptet heter har lyckats med vad vi förgäves har kämpat för i decennier i Finland. Att stärka producentens andel i värdekedjan.

Jonathan Dolley, en forskare från Sussex universitet i England har under tre år studerat konceptet på ort och ställe. Han är gift med en sydkoreanska och pratar språket. För tillfället håller han på att skriva en bok kring sina iakttagelser och forskningsdata. I sin gästblogg för landsbygdsnätverket skriver han, fritt översatt;

”Konsument och producentkooperativ som är ansvariga för detta experiment i ekonomisk demokrati öppnade den första butiken år 1986 samt publicerade sitt manifest som sätter upp riktlinjer för verksamheten år 1989. Detta beskriver hur målet är att förändra samhället från en cynisk, brutal civilisation till en livets civilisation där vi kan lära oss att leva tillsammans med varandra samtidigt som vi strävar till att leva i ett symbiotiskt förhållande med omtanke för den omgivande naturen.

Fyra sydkoreanska producenter från vänster; Hwang Jae-soon, Gu Gi-Hong, Kim Su-won, Dae Bong samt Lars Läg Reid från Norge och jag.

Nu med nästan 40 års erfarenhet har Hansalim blivit en nationell flerpartsorganisation med över 900.000 hushåll som medlemmar. Konsument- och producentkooperativ har inte enbart skapat ett omfattande alternativt livsmedelssystem utan finansierar dessutom en stor mängd andra aktiviteter för att stöda helheten kring Hansalim och dess livsbejakande system. Gräsrotsprojekt för en förändring av samhälle och kultur genom utbildning omfattar publikationer, forskning, miljöengagemang, välgörenhet och gräsrotsfinansiering.”

År 2023 omsatte Hansalim kooperativet 330 miljoner euro och av denna summa gick 225 miljoner euro till de 2300 bönder och producenter som organisationen har i 136 lokala producentandelslag. Detta är nästan 70 procent av omsättningen. Hur har man lyckats skapa ett sådant koncept som prioriterar producenterna på detta sätt då producenterna i västvärlden och Europa får endast en bråkdel av detta?

Som organisationen Hansalim president, Kwon Ok-Ja, skriver i fjolårets årsberättelse(2023); **”I dagen värld där allt är sammanlänkat lyder Hansalims motto; jag vill få dig att blomstra genom mig. Detta leder till att omvärlden blomstrar Och där vill Hansalim visa vägen för resten av världen.”**

I maj 2024 blev jag utvald att ingå i en europeisk delegation som reste till Sydkorea för att studera Hansalim under en vecka som första västerländska delegation någonsin. Att på riktigt stärka producentens position i värdekedjan är ingen utopi, utan det finns fungerande förebilder.

”
**Omsättningen 2023
var 330 miljoner euro,
varav nästan 70 %
gick direkt till bönder
och producenter.**

Jag tillsammans med Hansalims president Kwon Ok-ja

Maaseutupolitiikkaa paikallis päättäjän silmin

Tulisiko koko Suomi pitää asuttuna?

Tähän arvokysymykseen etsitään usein vastausta vaalikoneissa. Kysymyksellä haetaan ehkä jonkinlaista keinotekoista vastakkainasettelua maaseutujen ja kaupunkien välillä. Erilaisten tutkimusten perusteella pitkällä aikavälillä haja-asutusalueelle rakentamisesta aiheutuu kunnille suuremmat kustannukset kuin asemakaava-alueille rakentamisesta, mutta asia ei ole niin yksinkertainen. Asemakaava-alueella infran rakentaminen on kallista, eikä kaikissa kunnissa tonttien myynnillä kateta rakentamiskustannuksia. Haja-asutusalueella asumisen kulut syntyvät kunnille pidemmällä aikavälillä palvelujen tuottamisen kuluina. Esimerkiksi koulukuljetusten kustannukset ovat haja-asutusalueella suuremmat, mutta taas katujen kunnossapidon kustannukset ovat suuremmat taajamissa.

Kuntapäätäjillä on paljon harteillaan päättäessään palveluverkoista, kaavoituksesta ja muista yhdyskuntarakenteeseen vaikuttavasti asioista. Maaseudulla asuvien, maaseutumaisista asuinpaikoista arvostavien ja maaseudun elinkeinoista tulon saavien ihmisten ja päättäjien on osattava tuoda keskittämisen rinnalle toisenlaisia vaihtoehtoja ja osattava perustella ne.

Mitkä ovat vihreiden kunta- ja aluepäättäjien ratkaisuja maaseutujen ja haja-asutusalueiden tarpeisiin? Vihreiden maaseutu- ja aluepoliittinen ohjelma on vuodelta 2022. Se antaa joitakin vaihtoehtoja ja ideoita.

Maaseutujen yrittäjiä tulisi kannustaa ja tukea laajentamaan toimintaansa palvelusektorille sekä puhtaaseen energiaan sekä hiilensidontaan liittyviin toimenpiteisiin. Kuntien elinkeinopolitiikassa on huomioitava myös maaseutuyritykset. Seudullisella matkailun markkinoinnilla,

lähiruoan hyödyntämisellä julkisissa elintarvikehankinnoissa tai puhtaan energian paikallisella ja seudullisella edistämällä voi olla hyötyä maaseutujen yrittäjille. Paikallisesti on kuitenkin huolehdittava siitä, että vihreän siirtymän energiainvestointeja ei toteuteta luonnon monimuotoisuuden kustannuksella tai muiden maaseudun elinkeinojen hinnalla.

Kunnat voivat kehittää omia luontoliikuntapalveluitaan yhteistyössä paikallisten yrittäjien kanssa tai kannustaa paikallisia yhteisöjä järjestämään monipuolista tapahtumatarjontaa, joka houkuttelee maaseudulle matkailijoita. Luonnonläheisyys ja yhteisöllisyys korostuvat yleensä tärkeimmiksi arvoiksi maaseudulla asumisessa.

Laajentuvat yritykset tarvitsevat työvoimaa. Lähipalveluiden sijainti on yksi merkittävä tekijä asuinpaikan valinnassa. Tuoreen Landen kaiku ry:n toteuttaman kyselyn perusteella kaupungin läheinen maaseutu on kiinnostavin alue muuttaa maalle. Ihmisten valinnoissa korostuu käytännöllisyys asua palveluiden lähellä, mutta maaseudun rauhassa. Siksi myös haja-asutusalueiden palveluista tulisi pitää huolta.

Suomen peruskoulujen määrä putoaa vuosi vuodelta. Vuonna 2023 peruskouluja oli 1331 kappaletta, kun kymmenen vuotta aiemmin vuonna 2013 kouluja oli 1884 kappaletta. Moni haja-asutusalueen kylä on viime vuosina joutunut luopumaan kyläkoulusta ja päiväkodista vähentyneen lapsiluvun myötä sekä kuntien säästöpainneiden vuoksi. Koulutuspuolueena vihreiden on luontevaa olla puolustamassa lasten kohtuullisia koulumatkoja ja oikeutta lähikouluun. Sekä maaseudun yrittäjät että työntekijät tarvitsevat kunnan järjestämiä opetus- ja varhaiskasvatuspalveluita.

Liikkuvien palveluiden avulla voi ainakin osittain korvata kauemmas karkaavia lähipalveluita. Liikkuvia terveyspalveluita on kokeiltu usealla hyvinvointialueella ja hyviä käytäntöjä onkin jo käytössä. Liikkuvat palvelut ovat tärkeitä etenkin heille, jotka eivät itse pääse helposti liikkumaan palveluiden luo.

Omatoimikirjastot, kylien liikuntapaikat, koulurakennukset ja niiden liikuntasalit tarjoavat harrastuspaikkoja kylillä eri ikäisten tarpeisiin. Kylien yhteisöllisyyttä tukemalla voidaan lisätä paikallisia harrastusmahdollisuuksia, torjua yksinäisyyttä, lisätä matkailun alueellista kiinnostusta, lisätä kulttuuritarjontaa haja-asutusalueilla sekä parantaa varautumista. Koska uudisrakentamisen hiilipäästöt ovat aina korjausrakentamista huomattavasti korkeammat, tulisi korjausrakentamista edistää ja energiaremonttien sekä energiaomavaraisuuteen pyrkivien toimien toteuttamista tukea. Kunnat voivat tässä toimia vähintäänkin esimerkkinä. Kunta voi myös antaa neuvontaa sekä olla korjausrakentamiseen suuntautuneiden yritysten kohtaamisalustana tai olla apuna vapaiden asuntojen markkinoinnissa. Tämä edistäisi maaseutujen tyhjiksi jäävien kiinteistöjen asuttamista,

Kaupungistumisen megatrendi on ollut näkyvässä pitkään. Maaseutua on maamme pinta-alasta kuitenkin 95 prosenttia ja asukkaista 28 % asuu maalla. Myös nämä 28 % asukkaista ansaitsevat palveluita ja edellytyksiä yrittämiselle. Maaseudun elinvoima ja kaupunkialueet voivat hyötyä toistensa palveluista ja siten kasvattaa kuntien ja alueiden veto- ja pitovoimaa sekä ihmisten viihtyisyyttä.

ENSIN HAKATTIIN METSÄT, ja sitten tulivat nämä kaivokset

Kaivoshankkeet Suomessa ja niiden vaikutukset

Vihreä maa haastatteli Saimaa ilman kaivoksia ry:n puheenjohtaja Miisa Minkiä tammikuun alussa 2025.

Miisa on palkittu aktivisti ja yrittäjä. Hän on Saimaa ilman kaivoksia -kansanliikkeen ja samannimisen ry:n perustaja ja puheenjohtaja. Hän on myös impact-toimisto The Activist Agencyn perustajaosakas.

Seuraa Miisaa somessa: @miisamink.

1. Olet ollut perustamassa Saimaa ilman kaivoksia -kansanliikettä, joka myöhemmin järjestäytyi saman nimiseksi yhdistykseksi. Toimit tällä hetkellä yhdistyksen puheenjohtajana. Milloin ja miten nämä syntyivät ja miten päädyit tähän tehtävään?

Keväällä 2020, kun tämän Saimaalle kohdistuvan viimeisimmän aallon malminetsintäbuu- missa varaus osui ensimmäistä kertaa omalle maalleni, hämmästyin, että miten tällainen on mahdollista Natura-alueella, jossa muutenkin kontrolloidaan tarkasti esimerkiksi mökkiläisten hulevesiä ja suojellaan Saimaan-norppaa. Siitä sitten suorastaan suutuin. Lähdin kokoomaan porukoita, lähinnä maanomistajia. Lähdimme sitten oikeusteitse haastamaan sitä

Tukesin myöntämää malminetsintävarausta. Eihän se mihinkään kuitenkaan johtanut, koska maanomistaja ei ole asianosainen Suomen lainsäädännössä. Toukokuussa 2020 perustin Facebook-ryhmän, ja yllätyksekseni sinne tuli tosi nopeasti ihmisiä. Nykyään ryhmässä on 30 000 jäsentä.

Saimme siitä melko paljon julkisuutta, ja pari muuta aktiivia tuli mukaan. Mietimme sitten, että pitäisi perustaa yhdistys, kun ryhdyttiin tekemään erilaisia toimia. Jo loppuvuodesta 2020 laitoimme rekisteröinnin vireille ja maaliskuussa 2021 yhdistys oli virallisesti rekisteröity. Siitä se sitten lähti liikkeelle – eli aivan tyyppillinen NIMBY (not-in-my-backyard).

2. Miten yhdistys on toiminut, ja mitä se on saanut aikaan?

Vaikka tuli mukavasti aktiiveja mukaan, emme ajatelleet, että suuri jäsenmäärä olisi se juttu. Ennemminkin halusimme, että olisi jäseniä, joilla olisi aikaa käyttää toimintaan. Meillä on erikseen kannatusjäsenmahdollisuus ihmisille, jotka haluavat kannattaa, muttei ole mahdollisuutta laittaa omaa aikaa toimintaan.

Meillä on muutamia tärkeimpiä osa-alueita, joihin ajattelimme keskittää. Tietenkin viestintä on yksi tärkeä, ja olemme saaneet tosi hyvin viestiä läpi mediassa eri tavoin. Yksi meidän tärkeimpiä tapoja toimia on juuri tällainen lakiin

Kalkkikivilouhos Paraisilla

vaikuttaminen, esimerkiksi kansalaisaloite. Olemme myös yrittäneet haastaa lupia, mutta emme ole siinä vielä menestyneet.

Yksi tärkeimpiä seikkoja, miksi yhdistys perustettiin on, että voimme toimia juridisesti. Ja sitten on tämä tapahtumien järjestäminen eli Maamme rikkaudet -tapahtuma, joka ensimmäisen kerran järjestettiin 2022 Rovaniemellä yhdessä Rajat Lapin kaivoksille ry:n kanssa, sitten 2023 Savonlinnassa ja seuraavaksi tänä vuonna Outokummussa. Olemme saaneet koneen säätöön rahoitusta näihin. Sitten on jatkuvasti vaikuttamista: käydään eduskunnassa tapaamassa kansanedustajia ja ollaan siellä järjestetty Love-Saimaa -ryhmän kanssa tapahtumaa.

3. Kaivoshankkeita perustellaan niiden tuomalla elinvoimalla; verotuloilla ja työpaikoilla. Onko näistä tutkittua tietoa? Millaisia vaikutuksia päätöksellä torjua kaivokset saattaisi olla maaseutujen elinvoimalle?

Minun eteeni ei ole tullut sellaista tutkimusta. Ja sellainen tutkimus pitäisi tehdä, mikä ottaisi huomioon myös pidemmällä aikavälillä, kuinka paljon valtion tai kunnan tulee investoida esimerkiksi päiväkotiin ja infraan, jos ja kun tulee [kaivostoiminnan myötä] lisää asukkaita. Ja kuinka paljon tulee oikeasti työpaikkoja, jotka työllistävät paikallisia ihmisiä. Kaivoksiinhan usein tulee sitä lähetettyä työvoimaa, ja tulevaisuudessa enemmän ja enemmän robotit tekevät nämä työt.

Ja sitten kerrannaisvaikutus muihin elinkeinoihin sekä pitkällä tähtäimellä vaikutus myös luontoon. Vaikka unohdettaisiin luontovaiikutuksetkin ja ajateltaisiin vain taloudellista puolta, ei kukaan ole tehnyt kattavaa selvitystä vaikutuksista.

4.

Elinvoiman lisääntymisestä ei ole siis itse asiassa mitään todistetta. Matkailun lisäksi luontaiset elinkeinot kuten poronhoito, kalankasvatus tai sienten ja marjojen poiminta ovat

uhattuina, koska räjäytyspöly voi levitä jopa 50 km:n säteelle. Mutta suomalaisessa yhteiskunnassa ei pidetä näitä tärkeinä työpaikkoina. On laiskaa ajatella, että elinvoima tulee vain isoista yksiköistä, joita perustetaan. Suomalainen psyyke on jäänyt jotenkin sellaiseen vanhaan ajattelutapaan, mistä Suomi aikoinaan lähti nousuun. Ensin hakattiin metsät, ja sitten tulivat nämä kaivokset. Nykyaikanaan vain ihmisen mielikuvitus on rajana, kun on teknologiset mahdollisuudet; internet ja monipaikkaisuus. Kaikenlainen matkailu ja elämyksellisyys tarjoavat aivan toisenlaiset mahdollisuudet kuin ennen, kun etsitään puhdasta luontoa ja sen tyyppisiä asioita.

5. Ovatko kaikki kaivokset haitallisia?

Eivät. Mehän olemme kaivoskriittisiä. Ymmärrämme, että jonkin verran neitseellisiä mineraaleja tarvitaan, jotta päästään irtautumaan fossiilista polttoaineista. Silloin, kun arvioidaan, missä ne kaivokset voisivat olla ja perustetaanko niitä, on kaksi asiaa, joita kannattaa tarkastella: yksi on vesi; puhdas makea vesi on kaiken elämän ehto. Ei minkään hankkeen tulisi olla sellainen, että lähdetään pilaamaan vettä. Toinen on malmien pitoisuudet; eli pitää kaivaa siellä, missä pitoisuudet ovat todella korkeita. Eli ideaali olisi sellainen, missä on todella vähän vettä ja todella korkeat [malmi] pitoisuudet.

Meillä Suomessa on aivan päinvastoin. Meillä on todella paljon vettä ja meillä sataa enemmän kuin haihtuu. Meillä on pohjavesi kaikkialla. Meillä on satojatuhansia järviä, jotka yhdistyvät toisiinsa purojen ja jokien kautta. Meillä on myös todella alhaiset malmipitoisuudet. Malmeja on siis paljon, mutta alhainen pitoisuus ja sitä on isolla alueella, jolloin joudutaan kaivamaan valtavan isoja avolouhoksia ja käyttämään vielä runsaasti kemikaaleja, minkä vuoksi toiminnalla on isompi nettovaikutus. Esimerkiksi Chilessä on vähän vettä ja korkeat pitoisuudet, jolloin pilaantuminen tavallaan pysyy aisoissa, kun vesi ei vie kemikaaleja joka paikkaan. Tässä pitäisi siis ottaa sellainen isompi perspektiivi eikä niin, että katsotaan vain hanke kerrallaan malminkiilto silmissä. Tästä puuttuu strateginen näkemys ja monisukupolvinen näkemys. Ei pitäisi

ajatella vain seuraavien 30 vuoden päähän, vaan pitäisi ajatella sellaiset seuraavat tuhat vuotta tai kaksituhatta vuotta. Jos vedet pilaantuvat, eiväthän ne miksikään parane.

6. Millaisia keinoja olette käyttäneet kaivos-hankkeiden estämiseksi? Millaisia kokemuksia sinulla on lakisääteisistä kansalaisten ja asukkaiden kuulemistilaisuuksista?

Me parjaamme tätä suomalaista lainsäädäntöä, mutta lainsäädäntö ei ole se suurin ongelma, vaan oikeastaan sen lainsäädännön käytäntöön paneminen. Nämä kaivoksethan saavat ne kaivos- ja ympäristöluvut, ja sitten kansalaisjärjestöt ja elinkeinonharjoittajat haastavat nämä luvat hallinto-oikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jotka sitten kumoavat ne. Eli, jos viranomaiset lukisivat lain kirjainta ja sen mukaan toimisivat, näitä lupia ei tulisi läheskään sitä määrää, kuin niitä nyt tulee. Tällä hetkellä on kansalaisyhteiskunnan niskoilla tämän systeemin valvominen.

Eli viimeinen vaihe on tämä juridinen vaihe, ja siihen tarvitaan siis satoja tuhansia euroja rahaa yrityksiltä ja yksityisiltä ihmisiltä, elinkeinonharjoittajilta ja muilta. Olemme nyt valmiit aloittamaan Outokummussa, jossa suunnitellaan uutta kaivosta vanhan päälle. Omistaja on hakenut EU:n kriittisten raaka-aineiden mukaista statusta. Jos he saavat luvan keväällä, alkaa ”iso show”.

7. Miten kansanliikkeeseen ja vuonna 2022 jättämäänne Kaivostoiminnalle RAJAT -kansalaisaloitteeseen suhtauduttiin eduskunnassa? Miten lakialoitetta käsiteltiin ja oliko siitä hyötyä uutta kaivoslakia ajatellen?

Se sai hyvin julkisuutta, ja oli jonkin verran kansanedustajia, jotka siitä innostuivat. Saimme viestiä läpi. Se käsiteltiin talousvaliokunnassa, mutta sitten se jotenkin katosi eikä se koskaan mennyt edes eduskunnan äänestykseen. Samaan aikaan oli luonnonsuojelulain uudistus menossa ja ensimmäistä kertaa Suomen historiassa nämä ns. ”no-go -alueet” tunnustetaan Suomen lainsäädännössä. Eli se ei missään nimessä mennyt hukkaan, vaan se vaikutti vähän eri tavalla kuin me olimme ajatelleet. Eli luonnonsuojelulaissa määritellään, että

kansallispuistoissa ja luonnonpuistoissa ei saa harjoittaa mitään kaivostoimintaan tähtäävää, ei myöskään malminetsintää. Se oli todella pieni osa siitä, mitä olimme yrittäneet saada, että ”no-go -alueet” voisivat olla – että siellä olisivat Natura 2000 ja muut luonnonsuojelualueet tietenkin.

Kansalaisaloite on tavallaan viestinnän väline: se on tapa tuoda asiaa esille; se on tapa kouluttaa ja tiedottaa niin, että ihmiset oppivat siitä aiheesta ja yleinen tietoisuus kasvaa sekä kansalaisten että päättäjien keskuudessa.

8. Pitäisikö lakia uudistaa jälleen?

Laki ei ole tässä se suurin ongelma. Meillä on EU:n kaivannaisasetus vuodelta 2013, jota tosin ei ole pantu toimeen Suomessa. ”Kaivoksista ei tule aiheutua minkäänlaista ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa” siinä sanotaan. Lakiteksti on olemassa – sen noudattimen on se ongelma ja sen valvonta.

9. Mitä sitten yhdistys on suunnitellut tulevaisuuden varalle?

Perjantaista lauantaihin 19. - 20. syyskuuta 2025 on seuraava Maamme rikkaudet -tapahutuma, joka on siis kaivoskriittinen ja järjestetään Outokummussa. Sinne on vapaa pääsy, ja se tullaan myös striimaamaan. Odotamme FinnCobaltin kaivoslupaa. Minkä takia Saimaa ilman kaivoksia on kiinnostunut Outokummun alueelle sijoittuvasta kaivoksesta? No sen takia, koska vedet virtaavat. Kävimme kuvaamassa siellä dronella: pientä noroa pitkin valumat menevät ensin Sysmäjärveen, joka on matala, jo kaivosten pilaama pieni järvi, ja sitä kautta Sysmäjokeen ja sitä kautta suoraan Saimaaseen.

10. Niin Lapissa, Saimaalla kuin muuallakin Järvi-Suomessa malminetsintävarauksia on tehty luonnonympäristön, matkailuelinkeinon ja kulttuurimaiseman kannalta tärkeisiin ja arvokkaisiin kohteisiin. Millaisin perustein kaivos-hankkeita voi torjua?

Nämä ovat tapauskohtaisia. Alkuvaiheessa pitoisuudet ovat aika heikkoja eli yksi pointti on taloudellinen realismi näiden hankkeiden suhteen; että mitkä olisivat ne vaikutukset versus

kuinka isot hyödyt. Tietysti on paikalliset lajit ja vesistöt sekä muut elinkeinot – ne täytyy tuoda esille, esimerkiksi matkailu, ruoantuotanto ja omavaraisuus.

11. Usein kuulee sanottavan, ettei malminetsintävarauksista pidä huolestua, koska ne eivät automaattisesti johda kaivostoimintaan. Miten varauksiin tulisi suhtautua? Onko tarpeen reagoida niihin välittömästi vai pitäisikö odottaa, eteneekö prosessi?

Tärkeintä on tiedottaa ja saada varaukselle julkisuutta, että saa mahdollisimman paljon ihmisiä mukaan. On reagoitava välittömästi ja suhtauduttava vakavasti: pitää nostaa meteli. Lopulta kuitenkin tavallaan kansalaisten paine tulee olemaan on se, mikä muuttaa tämän asian Suomessa. Me emme ole vielä siinä. Tällä hetkellä vielä tarvitsee jokainen prosessi yksitelten käydä nämä juridiset prosessit läpi. Jossain vaiheessa meidän pitää lähteä kaduille, ihan niinkuin on tapahtunut Portugalissa, Serbiassa ja muualla. Jossain vaiheessa meidän pitää sanoa, että nyt riittää! Kenenkään ihmisen ei tulisi kokea, ettei hänellä olisi oikeutta puolustaa omaa elinpiiriään.

12. Miksi kaivosyhtiöt näyttävät kiinnostuneen viime vuosina erityisesti Suomesta?

Yksi syy on tietysti tämä energiamurros, kun halutaan siirtyä pois fossiilisista. Viime vuonna tuli voimaan kriittisten raaka-aineiden asetus, ja siinä on tavoitteena sitten vähentää riippuvuutta kolmansista maista ja Kiinasta erityisesti ja tulla enemmän omavaraiseksi. On tosi tärkeää, että meille tulevat nämä kaivokset lähelle: koska niin kauan kun ne [raaka-aineet] tulevat ”jostain vaan”, niin siitä ei tarvitse ottaa mitään vastuuta. Nyt, kun Saimaan rannalle yritetään avata kaivoksia, meidän on pakko katsoa tätä ihan eri tavoin. Mutta, kun katsotaan näitä malmivarantoja, niin ei niitä hirveästi täällä Euroopassa ole. Niitä on Espanjassa, Portugalissa ja sitten on Suomi ja Ruotsi. Koska täällä on kaivoksille positiivinen regulaatio ja mielipideilmasto, niin tännehän ne sitten puskevat.

13. Miten kuntien ja alueiden valitut valtuutetut ja muut päättäjät voisivat halutessaan vaikuttaa

kaivostoiminnan rajoittamiseen paikkakunnallaan? Voivatko kunnat ja alueiden päättävät elimet tehdä yhteisen päätöksen, ettei kaivosyrityksiä haluta kuntaan?

Mielestäni mineraalit ja kaivannaiset ovat meidän kansallisaarretta. Kunnilla on oikeus rajoittaa kaivostoimintaa kaavoituksella. Esimerkiksi Savonlinna etunenässä on julistautunut kaivosvapaaksi kunnaksi. Pohjois-Saimaalla taas

tilanne on toinen. Valtuustoihin valitaan usein niitä ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita vain tästä hetkestä eikä siitä, onko meidän lapsenlapsenlapsilla esimerkiksi puhdasta vettä. Tämän pitäisi ehdottomasti kunnissa olla iso teema ympäri Suomea, koska meillä on myös ympäri Suomea näitä kaivoshankkeita ihan joka paikassa.

14. Miltä tulevaisuus näyttää mielestäsi kaivostoiminnan suhteen?

Minulla on kyllä tiettyä toiveikkuutta, että nyt aletaan olla sellaisessa käännekohtassa. Kyllä ihmiset heräävät. Tämä nykyisen hallituksen meno on ollut aika hurja, että on oikein vimmallalla huononnettu ympäristölakeja. Saa nähdä, kuinka kauan kestää, että suomalaiset huomavat, että demokratia on se tapa vaikuttaa siihen, minkälaisia lakeja meillä säädetään.

Suhtaudun jokseenkin toiveikkaasti ja positii-visesti. Se vaatii varmasti vielä paljon työtä ja varmaan se, että saadaan satatuhatta ihmistä kaduilla tai mikä se numero onkaan, niin kyllä minä oletan, että se vielä on meillä edessä. Ja uskon, että sen me vielä pystymme tekemään. Ihmisten pitää tajuta, ettei ole enää sitä, että joku muu tulee tekemään; täytyy osallistua jollain tavalla! Pitää tukea niitä ihmisiä ja järjestöjä, jotka tekevät niitä tekoja – siitä syntyy se joukkovoima.

NIMBY, not-in-my-backyard	Lyhenne sanoista ”not in my back yard”, ’ei minun takapihalleni’ tarkoittaa omaan asuinympäristöön suunniteltujen ja omasta mielestä epämiellyttävien asioiden vastustamista. (Wikipedia)
malminetsintävaraus	Malminetsintävaraus tehdään TUKESille ennen lupahakemusta. Varaus on ilmoitus, joka antaa etuoikeuden hakea myöhemmin malminetsintälupaa. https://www.vtv.fi/blogit/mita-sosiaalinen-toimilupa-kaivostoiminnassa-tarkoittaa/
TUKES	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on turvallisuus-viranomainen, jonka tavoite on kaikille turvallinen Suomi. https://tukes.fi/tietoa-tukesista/tama-on-tukes
Natura-alue	Natura 2000 koostuu jäsenvaltioissa sijaitsevista alueista, joilla luonto on erityisen monimuotoista. Natura 2000 -verkkoon kuuluvat lintudirektiivin (1979) mukaisesti luokitellut erityiset suojelualueet ja luontotyyppidirektiivin (1992) mukaisesti luokitellut erityisten suojelutoimien alueet. https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/natura.html?locale=fi
Maamme rikkaudet -tapahtuma	Tapahtumassa käsitellään kaivosasioita koko Suomen tasolla. Tarkoituksena on tukea kaivostoimintaan liittyvää yhteiskunnallista keskustelua ja lisätä tutkittuun tietoon perustuvaa tietoisuutta niistä uhkista, joita kaivostoiminta aiheuttaa ympäristölle, etenkin vesistöille, mutta myös puhtaalle ruoalle ja muille elinkeinoille. https://maammerikkaudet.org/
no-go -alueet	No go -alue voi olla suljettu tietyiltä yksilöiltä, ryhmiltä tai muuten rajoitettu. (Wikipedia)
EU:n kaivannaisasetus	Asetusta kaivannaisjätteistä (kaivannaisjäteasetus 190/2013) sovelletaan maa-aineslain mukaisissa hankkeissa. Luvan hakijan on tarvittaessa tehtävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma osana ottamissuunnitelmaa. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165063/YM_2023_30.pdf
EU:n kriittisten raaka-ainneiden status	Kriittiset raaka-aineet ovat EU:lle taloudellisesti erittäin tärkeitä raaka-aineita, joihin liittyy suuri toimitushäiriöiden riski, joka johtuu niiden lähteiden keskittymisestä ja hyvien ja kohtuuhintaisten korvaavien tuotteiden puutteesta. https://www.consilium.europa.eu/fi/infographics/critical-raw-materials/

TUOTANTOELÄINTEN PAREMPI ELÄMÄ

**edellyttää korkeampaa minimitasoa
ja reilua kilpailua**

Suomeen saatiin voimaan uusi eläinten hyvinvointilaki, joka omalta osaltaan parantaa kotimaassa tuotantoeläinten oloja. Siinä missä se edistää eläinten hyvinvointia, aiheuttaa se tuottajille lisäkustannuksia tuotantoon - esimerkiksi vaikkapa porsimishäkkien ja parsinavetoiden kiellot, jotka edellyttävät tuotantotilojen muutoksia sekä lisätilan hankkimista, jos eläinmäärä pidetään samana.

Samaan aikaan vastaavia tuotantomenetelmiä käyttävien tuottajien tuotteita voidaan tuoda rajoittamatta Suomeen.

Toimiva, vapaa ja reilu sisämarkkina edellyttäisi samanlaisia lähtökohtia kaikille toimijoille. Jos tätä ei voida tarjota, tulisi EU:n tarjota

kansallisesti mahdollisuuksia tasata pelikenttää eri maiden tuottajien osalta esim. kansallisen verotuksen, tullauksen tai tukiohjauksen avulla.

EU:n tulisi myös määrittää yhteinen tuotantoeläinten hyvinvoinnin minimitaso, joihin kaikki jäsenvaltiot sitoutuvat ja johon EU:n maatalouden tukipolitiikan minimitaso sidotaan. Kansallisen lainsäädännön, kansallisesti päätettävän tukipolitiikan sekä eläinten hyvinvointikorvauksen avulla voitaisiin näin tehdä tuotantoeläinten hyvinvoinnin parantamisesta aidosti kannattavaa.

Vain näin me voimme luoda kannustimia reiluun ja kestäväan eläintuotantoon kotimaassa ja kannustaa samaan myös muualla.

Kirjoittaja: Minna Hölttä

5

pointtia metsäpolitiikkaan

1. Kunnissa tehdään tärkeitä päätöksiä

Moni kunta on iso metsänomistaja, joten kuntien päätöksenteko on metsienkin näkökulmasta olennaista. Kuntien metsiä kannattaa hoitaa monitavoitteisesti. Suojella osa metsämaasta, huolehtia etenkin asutuksen lähimetsien virkistys- ja luontoarvojen säilymisestä, ottaa käyttöön jatkuvaa kasvatusta, välttää avohakkuita etenkin turvemailla sekä sertifioida kunnan metsät FSC-sertifikaatin mukaan. Myös eurot puun myynnistä kunnan kassaan ovat tärkeitä, koska palveluiden järjestämiseen tarvitaan rahaa. Suojelun, virkistyskäytön sekä metsätalouden pystyy kuitenkin sovittamaan yhteen.

2. Suomeen tarvitaan yhteiskuntasopimus metsistä

Suomessa metsäkeskustelu on raastavan polarisoitunutta. Lisäksi kerta toisensa jälkeen kauhistuttaa halu hakata mitä arvokkaimpia kohteita. Vanhoja, luonnontilaisia metsiä, ihmisille tärkeitä lähimetsiä, kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden reittien varsia... Aina jotain.

Samalla on selvää, että puu on erinomainen materiaali moneen ja että metsäteollisuuden tuotteilla on paljon mahdollisuuksia.

Suomeen tarvitaan vastaava yhteiskuntasopimus, minkä Tanska teki maataloussektorille. Tanskassa maanviljelijät, luonnonsuojelujärjestöt ja puolueet sopivat päästöjen vähentämisestä varsin kunnianhimoisin toimin. Vastaavanlainen tulisi solmia Suomessa metsäsektorille.

3. METSO-suojeluohjelman rahoitus on turvattu

METSO-suojeluohjelma on vapaaehtoisuuteen perustuva metsien suojeluohjelma, jossa valtio korvaa metsien suojelusta metsänomistajille. Moni metsänomistaja haluaa suojella metsiään. Osa tekee sen ilman korvausta jättämällä kuvioita vain rauhaan. Mutta taloudellinen korvaus on monelle suojelun edellytys, ja siksi METSO-suojeluohjelmassa on oltava riittävästi rahaa.

Rahoituksen taso on vaihdellut hallituskausittain. Vihreiden vaatimus Rinne-Marinin hallituksessa oli luonnonsuojelun rahoituksen kaksinkertaistaminen, ja se myös toteutui. METSO-ohjelma loppuu vuonna 2025, ja sille tarvitaan ehdottomasti jatkoa.

4. Luontoarvo- ja hiili-kompensaatiomarkkina on kehitettävä

Metsänomistajilla on sitä, mitä nyt monessa kohti kaivataan: arvokasta metsäluontoa sekä hiilinieluja. Tällä hetkellä näistä ei riittävästi saa taloudellista tuloa, vaan selkein ja ehkä helpoin tulo tulee hakkuista ja puutavaran myynnistä.

Luontoarvomarkkinoita on kehitettävä vaatimalla yhä useammassa kohteessa ekologista kompensatiota. Eli jos toimija tuhoaa luontoa jossain (vaikkapa kaivoksen, sähkönsiirtolinjan tai rakentamisen vuoksi), suojelee toimija luontoa vastaavasti toisaalla. Toki ensisijaisesti luonnon tuhoaminen pitää välttää, eikä kompensatio sovi kaikkiin tapauksiin. Mutta huomattavasti nykyistä enemmän se pitäisi olla käytössä.

Vastaavasti hiilinielumarkkina pitäisi saada kunnolla käyntiin. Tai vielä paremmin

hiilivarastomarkkina, jossa hiili pysyisi todella pitkään pois ilmakehästä.

5. Metsäkatoa on ehkäistävä kunnolla

EUn metsäkatoasetus aiheutti Suomessa ihmeellisen vastustuskierroksen, vaikka asianshan on mitä tärkein. Metsiä hävitetään rakentamisen ja ruoantuotannon tieltä joka puolella maailmaa. Tämä metsäkato heikentää luonnon tilaa todella paljon, jonka vuoksi sitä pitää ehkäistä toimivin keinoin.

Myös Suomessa on syytä varmistaa, että mahdollisimman iso osa metsistä myös säilyy metsinä. Rakentaminen ja pellonraivaus ovat Suomessakin metsäkatoa aiheuttavia asioita. Maankäytön muutosmaksu on tarpeellinen. Ruoantuotannon suhteen peltojen tilusjärjestelyt sekä tukipolitiikan säätäminen vähentäisivät pellonraivaustarvetta. Rakentamisen suhteen taajamien lähimetsiä tulee säästää mahdollisimman paljon ja toisaalta ohjata esimerkiksi sähkösiirtolinjojen rakentamista samoihin pylväisiin aina uuden johtokäytävän tai olemassaolevan laajentamisen sijaan.

Kirjoittaja on vihreiden varapuheenjohtaja, metsänomistaja ja diplomi-insinööri Kajaanista. Hän on aiemmin toiminut pariin otteeseen Maaseutu- ja erävihreiden puheenjohtajana.

Teksti: Silja Keränen, kuva Jenni Tuikka

Luonnonsuojelun neljä intressiä,

ja miksi luonnolle tarvitaan markkina-arvo

Teksti ja kuvat: Ville Aarmio

Moni meistä on joskus turhautunut julkista metsäkeskustelua seurattaessaan. Saattaa tuntua, että sinänsä oman alansa asiantuntijoiksikin luettavat ihmiset sortuvat tunnepohjaiseen argumentaatioon ja puhuvat toistensa ohi. Varsinkin sosiaalisessa mediassa metsätalouden ja luonnonsuojelun jännitteestä käytävä keskustelu sortuu helposti tasolle, jossa yksittäiset sanat laukaisevat kaiken rationaalisen argumentaation sumentavia tunnereaktioita, eikä ratkaisuhakuiselle keskustelulle tunnu jäävän tilaa.

Oma analyysini tästä on, että keskustelusta metsätaloudesta ja luonnonsuojelusta on yleensä puuttunut kunnollinen taloudellisten ja muiden intressien analyysi, joka mahdollistaisi keskitymisen eri tavoitteiden väliseen optimointiin. Tarjoan tässä kirjoituksessa oman yritykseni purkaa tätä vyyhtiä.

Luonnonsuojelun ja metsätalouden neljä intressiä

Jos yritetään löytää kompromissia tai neuvotteluratkaisua vahvoja intressiristiriitoja sisältäviin kysymyksiin, on olennaista ensimmäiseksi selvittää, mitä intressejä asiaan oikeastaan liittyy ja keitä kaikkia neuvottelupöytään pitäisi kutsua mukaan. Kovin usein suomalainen luonnonsuojelukeskustelu on mennyt harhaan jo tässä kohtaa, eikä luonnonsuojelupuolikaan ole tähän täysin syytön.

Nähdäkseni keskeisiä osapuolia omine intresseineen on ainakin neljä:

Luonnonsuojelijat haluavat suojella luontoa (mutta eivät aina pohdi suojelun taloudellisia vaikutuksia tai kenelle ne kohdistuvat).

Metsäteollisuus on kiinnostunut lähinnä puuntuotannon turvaamisesta - siitä, että metsät säilyvät hyödynnettävissä eikä tuottava pinta-ala olennaisesti pienene.

Budjettikurinäkökulma: moni vahtii sitä, ettei valtion rahaa käytetä suojeluun ainakaan paljon. Metsänomistajia kiinnostaa ennen kaikkea, ettei heidän omaisuutensa arvo katoa suojelun vuoksi.

Neljä on enemmän kuin kaksi. Siksi kaksina-paiseen polarisaatioon nojaavat jäsenyykset eivät auta tilanteen ratkaisemisessa. Aivan liikaa olemme nähneet asetelmaa, jossa koko kysymys esitetään vain luonnonsuojelijoiden ja teollisuuden välisenä neuvotteluna, jossa pöytäkirjan taustaoletuksena toki yleensä on julkisen rahoituksen rajallisuus, mutta jossa metsänomistajat jätetään täysin sivustakatsojiksi. Metsänomistajat sattuvat kuitenkin olemaan se taho, jolla viime kädessä on päätösvalta ihan kaikesta, mitä metsässä ruohonjuuritasolla tapahtuu: niin hakkuiden ajankohdasta kuin laadusta, leimikoiden rajauksista uudistamista-voista ja puulajisuhteista.

Siksi ei olekaan ihme, että luonnonsuojelua ja metsäpolitiikkaa rasittaa jo pitempi historia kyvyttömyyttä tehdä vahvoja talousvaikutteisia poliittisia valintoja. Kun kykyä neuvotella kaikkien osapuolten kesken ei ole ollut, ratkaisuja on tehty lakaisemalla kiistat maton alle.

Esimerkiksi viime elokuussa Suomussalmen Hukkajoella sattuneen raakkutuhon jälkeen silloinen ympäristöministeri Mykkänen esitti

ratkaisuna vastaavien tapauksien ehkäisyyn, että teollisuus sitoutuisi omiin toimenpiteisiinsä, ilman mitään viittausta vaikutuksiin metsänomistajille.

Vaille huomiota näytti jäävän se tosiseikka, että 50 metrin levyisen puronvarren suojavyöhykkeen sisäpuolelle voi jäädä kilometriä kohden helposti parinsadan tuhannen euron arvoinen puusto, jota mikään laki ei kiellä hakkaamasta. Mahtaako olla järkevää rakentaa järjestelmää, jossa suojelun perusteena on oletus, että tämänkokoisen omaisuuserän omistaja ihan vapaaehtoisesti jättää sen käyttämättä vain muiden osapuolten tahdonilmausten vuoksi.

Historiantajuinen voi nähdä Mykkäsen ehdotuksessa ja vastaavissa puheissa jopa kairuja feodaaliajan ajattelusta - ikään kuin kolmella selluyhtiöllämme olisi jonkinlainen kuninkaallinen erivapaus omaan toimialaansa, niin että

asiat voi aina hoitaa pelkästään puhumalla niiden kanssa. Tämä ajattelutapa ei rajoitu pelkästään teollisuusmyönteisiin tahoihin. Vastaavasti ympäristöjärjestöiltä kuulee usein vaatimuksia, että teollisuusyhtiöiden tulisi kieltäytyä ostamasta puuta tietyistä kohteista.

Huonoimmillaan tämä johtaa siihen, että puun jalostusarvo ja hiilivarastopotentiaali vain jää hyödyntämättä, kun tukkipuukelpoinen puuainekes myydään energiaksi teollisten ostajien puutteessa. Tällainen tapaus oli Sallassa viime vuonna, kun Värriön yhteismetsässä hakattu ikimetsä myytiin energiapuuksi, koska teollisuus ei sitä uskaltanut ostaa. (<https://yle.fi/a/74-20112151>)

Maanomistajilla on toki julkisuudessa omat edunvalvojansa. Maanomistajia edustavien tahojen puolelta pääasiallinen vaatimus on

ollut, että jos jotain suojellaan, siitä on maksettava täysi korvaus. Tämä on ymmärrettävää edunvalvontapolitiikkaa. Iso vahinko on tapahtunut siinä, että usein maanomistajan suulla ovat puhuneet teollisuutta lähellä olevat tahot, ja maanomistajan taloudellinen intressi on helposti samaistettu puunmyyntituloon.

Ongelmien maton alle lakaisu ja iso harmaa vyöhyke

Tuloksena on päädytty ongelman maton alle lakaiseviin päätöksiin, joissa suojelu tapahtuu n.s harmaata vyöhykettä laajentavilla ratkaisuilla. Annetaan suosituksia tiettyjen kohteiden säästämistä tai teollisuus sitoutuu olemaan ostamatta puuta näiltä. Jos kyse ei ole kuitenkaan lakisääteisestä kiellosta, katsotaan että valtiolle ei synny korvausvastuuta maanomistajan suuntaan. Maanomistaja nimellisesti omistaa edelleen säästettäväksi suositellun puuston taloudellisen potentiaalin (ja se näkyy varallisuutena vaikkapa perintöverotuksessa), mutta se ei ole de facto taloudellisesti hyödynnettävissä. Tämä on ehkä juurikin ajanut metsänomistajia ideologisesti teollisuuden leiriin: mustavalkoisessa maailmassa vaihtoehtoina on näyttänyt olevan vain luonnon rajoittamaton hyödyntäminen tai suojelu isoilla metsänomistajaan itseensä kohdistuvilla taloudellisilla uhrauksilla.

Toisena polkuna on ollut taloudelliseen vähäarvoisuuteen vetoaminen. Ajatusmallina on, että metsänomistajalla, jolla on runsaasti erilaisia metsiä, on kyllä varaa suojella omaan piikkiinsä tietyt kohteet, kunhan näiden osuus kokonaisuudessa jää kohtuulliseksi.

Mitä haittaa tästä sitten on? Ensimmäisenä on muistettava metsätalouden pitkät aikasyklit. Mikäli aikojen alussa olisi säädetty tietyt pelisäännöt (esim 50m suojavyöhykkeet puronvarsiiin), olisi hellppo ajatella, ettei näiden sääntöjen noudattamista tarvitse mitenkään kompensoida. Uusien sääntöjen luomisessa on kuitenkin tarkasteltava taloudellisia vaikutuksia aiemman historian valossa. Metsätiloja ostetaan ja myydään, käytetään lainojen vakuutena ja niistä vuosikymmenten päästä tulevien tuottojen varaan suunnitellaan tulevaisuutta.

Käytännössä kaikkia nykyisin päätehakkuuvaiheessa olevia metsätiloja on omistettu useammassa sukupolvessa tai muutoin eri omistajilla, tehty metsänhoitotoimenpiteitä ja maksettu monen vuosikymmenen ajan pinta-alaverojakin, joiden perusteena oli oletus tulevasta päätehakkuutuosta.

Mutta vaikka kertaluonteiset, muutoksen reiluuteen liittyvät kysymykset jätettäisiin sivuun, jää harmaan suojelun viaksi vielä suurempi ongelma - kannusteiden suunta: metsänomistajan taloudelliseksi intressiksi jää minimoida luontokohteiden vaikutus. Varsinkin suurimpien metsänomistajien kohdalla ei ensivilkaisulla ehkä näytä olevan juuri eroa, tuleeko rajoitus tiettyjen kohteiden käsittelylle suoraan kieltona vai tukijärjestelmänä, jossa näiden suojelusta maksetut tuet ja muualta perityt verot ovat suunnilleen tasapainossa. Kannusteen näkökulmasta ero on kuitenkin suuri: Mitä tehdä kartassa näkyvämmälle norolle tai lähteelle? Kannattaako omien metsiensä luontoarvoja lainkaan tutkia, kun mahdollisista löydöksistä seuraa pelkääntään taloudellisia tappioita? Eikö ole turvallisempi vain olla perehtymättä luontoasioihin lainkaan, ja toivoa ettei kukaan muukaan sieltä tule mitään ettsimään? Nykykäytäntö onkin luonut perverssin asetelman, jossa maanomistajien edustajina itseään pitävät etujärjestöt lobbaavat luontotiedon tuottamista vastaan.

Olen usein kuullut argumentin: miksi metsänomistajalle pitäisi maksaa siitä, ettei pilaa maillaan olevia luontokohteita - onhan vaikka asuntokaupassakin sekä ostajalla että myyjällä vastuu ottaa selvää kaupan kohteesta, ja näitä sitten saatetaan jälkikäteen puida oikeudessa, jos paljastuu jonkun osapuolen pimittäneen tietoja.

Tässä analogiassa omilta mailta löytyvä arvokas luonto on metsänomistajalle kuin talon rakenteista löytyvä home - taloudellisesti parasta olisi äkkiä päästä tästä eroon ennen kuin kukaan huomaa. Mutta eikö luontoarvojen kuuluisi olla pikemminkin iloinen asia?

Taloudellisten kannusteiden näkökulmasta tilanne ei valitettavasti juurikaan parane, vaikka analogia vaihdetaan myönteisempään: ajatellaan vaikkapa, että metsänomistajan mailtaan

löytämä harvinainen eliölaji tai kartalla näkyvät noro on kuin löytäisi talonsa perustusten alle haudatun viikinkiaikaisen kulta-aarteen. Nykytilanne nimittäin etenee vähän kuin talonomistajalle todettaisiin: ”Onneksi olkoon! Tämä on nyt sinun omaisuuttasi. Et kylläkään voi myydä sitä tai käyttää taloasi enää asumiseen, koska tästä tehdään nyt museo, jossa kaikki voivat käydä sitä ilmaiseksi ihailmassa.”

Seurauksena kaikesta tästä on tilanne, jossa yhdelläkään tyyppillisen hakkuutapahtuman osapuolella (metsänomistaja, ostava teollisuusyhtiö, hakkuun toteuttava alihankintaketju mahdollisesti välissä toimiva metsänhoitoyhdistys tai muu palveluntarjoaja) ei ole minkäänlaista positiivista taloudellista intressiä luonnon huomiointiin. Negatiivisia intressejä kyllä on, maanomistajalla erityisesti, mutta välillisten vaikutusten vuoksi myös muilla.

Tämä on muutettavissa hyvin yksinkertaisesti: luontoarvoille on saatava riittävä positiivinen hinta.

Miten sitten luonnolle luodaan taloudellinen arvo?

Asetelman kääntämiseksi luonnon suojelulla ja paremmalla huomioimisella on oltava positiivinen arvo kaikille niille toimijoille, jotka tosiasiallisia päätöksiä tekevät (esim omien metsiensä käsittelystä päättävät metsänomistajat). Kun luontoarvojen ylläpitämisestä syntyy taloudellista arvoa, on koko toimialalla kannuste saada luontomyönteisimmät menetelmät käyttöön.

Mutta entä se julkisen talouden intressi?

Usein on nähty vain vaihtoehto, että luonnon-suojelukorvauksia maksetaan valtion kas-sasta. Tällöin maksajana on koko yhteiskunta. Valtiontaloudelle kustannustehokkaampaa on, jos maksajaksi laitetaan luontoa hyödyntävä toimiala kollektiivisesti, vaikkapa puukauppojen yhteydessä kerättävillä maksuilla. Tällöin voi ajatella, että metsätaloussektori kokonaisuutena toimii kuten suurmaanomistaja nykyisin

”vähäisen haitan” periaatteella suojellessaan, mutta ilman haitallisia kannusterakenteita.

Paras vaihtoehto on kuitenkin, jos rahoitus kerätään aiheutettuihin haittoihin perustuen (esim. ojavero tai maankäytön muutosmaksu metsän muuttamisesta vaikkapa rakennuskäyttöön). Näissä tapauksissa saadaan luotua paitsi metsänomistajan kannuste luontoarvojen tuottamiseen, samalla myös kannuste haittojen aiheuttajille niiden vähentämiseen.

Luonnon taloudellinen arvo voi syntyä valtion määrääminä korvauksina, mutta yhtä hyvin sen voi saada aikaan markkinan avulla, johon kysyntää voidaan luoda velvoittamalla yksityisiä toimijoita lainsäädännöllä. Erityisesti pakollisen ekologisen kompensaation käyttöönotto luo tällaista kysyntää.

Tapahtuu luontoarvojen hinnoittelu sitten jonkinlaisen tukijärjestelmän tai luontoarvomarkkinan kautta, tämä on varmin tapa sovittaa yhteen luontoarvot ja teollisuuden puuntarve. On hyväksyttävä se, että tuloksena syntyy optimointia, jossa joissain tapauksissa arvoksas tukkipuusto hakataan kohtalaisista luontoarvoista huolimatta, ja joku toinen luonnoltaan vähämerkityksisempi kohde säästetään, koska sen puuntuotantoarvo on vähäinen.

Teoriassa kaikki tähän asti sanottu on helppo toteuttaa, kunhan poliittista tahtoa löytyy. Se, miten erilaiset intressit tässä yhtälössä painotetaan, on epäilemättä monenlaisten poliittisten vääntöjen ja kompromissien takana. Haasteeksi jää sen sijaan löytää kustannustehokkaat tavat mitata luonnon arvoja, niin että hinta perustuisi todelliseen luonnon monimuotoisuuteen eikä pelkkään pinta-alaan ja kuutiometreihin. Ideaalinen järjestelmä pystyisi luomaan arvoa pienillekin kohteille, mutta sitä on vaikea saada kustannustehokkaaksi, jos todentaminen vaatii aina biologin maastokäyntiä.

Kirjoittaja on vihreä aktiivi puoluevaltuustossa, Talousvihreissä sekä Maaseutu- ja erävihreissä, Vesistöjen suojavyöhykkeet lakiin -kansalaisaloitteen alullepanija sekä kuntavaaliehdokas Helsingissä.

8 ASKELTA

kohti vihreämpää maaseutua paikallispolitiikan keinoin

1. Minimoidaan ruokahävikkiä

Paras tapa tukea kestäväää ruokapolitiikkaa on ruokahävikin minimoiminen. Kunnissa ruokahävikkiä voidaan suitsia monella eri tapaa.

- ✓ Edistetään kuntapalveluissa hävikkiruuan myyntiä, hävikkiruuan jatkokäyttöä sekä jakelua tarvitseville. Esim. Ruoka-apupalveluiden kehittäminen, koulujen ylijäämäruoan myynti jne.
- ✓ Edellytetään hankintojen kestäväää suunnittelua niin raaka-aineiden kuin laitteidenkin osalta. Esim. jäähditys, jossa mahdollista myös liikuteltavat mallit ja laitteiston jakaminen useaan toimipisteeseen
- ✓ Raaka-aineiden ja ruokien suunnittelu siten että jatkokäyttö sekä hävikin minimoiminen ovat etusijalla
- ✓ Otetaan käyttöön uusia mittareita ruokahävikin pienentämiseksi esim. Biovaaka.
- ✓ Lautasmallien kehittäminen

2. Edistetään kestäväää ja kannattavaa tuotantoa

Tuetaan paikallista ja lähituotettua kunnan kaikissa hankinnoissa

- ✓ Vaaditaan kaikelta kuntaan ostetulta lihalta Suomen eläinsuojelulainsäädännön minimien täyttämistä
- ✓ Sitoutetaan kunnan hankinnat lähituotantoon
- ✓ Kunnan kestitykset, lahjat ja muut hankinnat hankitaan paikallisilta tuottajilta ja toimittajilta
- ✓ Huomioidaan paikallistuotanto päätöksenteossa ja kehitetään paikallistaloutta

- ✓ Huomioidaan lähituotannon mahdollisuudet kaavoituksessa
- ✓ Hankkeet kestävään tuotannon kehittämiseen ja yrittäjien kannustaminen sekä tukeminen
- ✓ Koulutetaan ja ohjeistetaan viranomaisia sekä viranhaltijoita - hankitaan kestävään tuotannon sekä kilpailutuksen koulutusta, tehdään kestävään tuotannon ohjeistukset

3. Vahvistetaan uudistuvan energian käyttöä ja energiaomavaraisuutta

Lisätään ympäristöystävällisen polttoaineen menekkiä

- ✓ Kunnan ajoneuvot käyttämään ympäristöystävällistä polttoainetta (biokaasu tai sähkö)
- ✓ Mahdollistetaan jakelujärjestelmien kehittäminen kunnan alueella ja investoinnit biokaasuun
- ✓ Huomioidaan biokaasun tuotanto kaavoituksessa

4. Lisätään kasvisruoan menekkiä

Lisätään tarjotun kasvisruoan määrää sekä edistetään sen maistuvuutta

- ✓ Tarjotaan oppilaitoksissa vegaaniruokaa ja kunnan kaikissa ruokaloissa kasvisruokavaihtoehto joka päivälle
- ✓ Koulutetaan henkilökuntaa kasvisruoan valmistuksessa ja kasvipohjaisen ruokavaliön muodostamisessa
- ✓ Toteutetaan kuntien kestitykset kasvisruokana

5. Panostetaan eläinten hyvinvointiin

Panostetaan paikalliseen eläinsuojeluun sekä lemmikkien hyvinvointiin:

- ✓ Määritellään **löytöeläinpalvelulle laatukriteeristö**
- ✓ Tehdään kunnassa **eläinsuojelusuunnitelma**, jossa määritellään riskit ja toimintamallit yhdessä eri toimijoiden kanssa
- ✓ Varmistetaan **kunnaneläinlääkärin** palveluiden kattavuus ja toimivuus
- ✓ Varmistetaan kunnissa **tuotantoeläinten hyvinvointi** ja riittävät resurssit.
- ✓ **Eläinystävällisyys ja eläinten hyvinvointi** hankinnoissa kilpailutuskriteeriksi
- ✓ Huomioidaan kunnassa **valvontaeläinlääkäreiden työhyvinvointi** ja työturvallisuus
- ✓ Huolehditaan **lomituspalvelujen** riittävydestä
- ✓

6. Parannetaan paikallistuotannon kannattavuutta ja vähennetään byrokratiaa

Parannetaan monipuolisin toimin paikallisen ja lähituotannon kannattavuutta ja vähennetään byrokratiaa kunnassa.

- ✓ Kehitetään maaseutupalveluja esim. **maaseutuasiamiehen** avulla
- ✓ Kehitetään **turva- ja tukipalveluja tuotannolle**
- ✓ Lisätään **hankintalain tuntemusta** ja kilpailutusosaamista
- ✓ Paikalliset **kierotalousratkaisut**
- ✓ Edistetään kunnan alueen **omaa rehuuotantoa**
- ✓ Edistetään **keräilytaloutta** ja sen kehittämistä

7. Lisätään ekosysteemipalveluja

Huomioidaan kunnan luontoarvot ja tehdään kunnallisesti kattava luontoinventointi

- ✓ Määritellään oman kunnan **merkittävät luontoarvot** ja suojellaan niitä
- ✓ Varmistetaan **luonnon monimuotoisuuden säilyminen** myös kaavoituksen kautta
- ✓ Huomioidaan luonnon ja metsien arvo kunta-laisten **virikistyskäytössä ja hyvinvoinnin ylläpitäjänä**

8. Mahdollistetaan uudet innovaatiot ja paikallinen kehittäminen

Kehitetään ennakkoluulottomasti maatalousturismia ja kannustetaan maalle muuttamiseen.

- ✓ **Virtavesikalastuksesta** pontta alueiden hyvinvointiin
- ✓ **Alkuperäiskarjien laidunmaista** matkailuvaltti
- ✓ **Luovutaan avohakkuista** turismin ja virikistyskäytön mahdollistamiseksi
- ✓ **Retkeilymahdollisuuksiin** panostaminen lähiluonnossa
- ✓ Mahdollistetaan yhteisöjen **yhteiskunnallinen yrittäjyys, osuuskuntatoiminta** sekä panostetaan **kyläyhdistyksiin**
- ✓ Kaavoituksessa ja maankäytön suunnittelussa nostetaan keskiöön **hyvinvoiva luonto, ihmiset ja yrittäjyys**
- ✓ Tuetaan monenlaisia **kulttuuritapahtumia** (vrt. Sodankylän elokuvajuhlat)

KIINNOSTUITKO?

Vihreiden jäsenyys on kannanotto maailman menoon. Liittymällä jäseneksi olet mukana muuttamassa maailmaa ja puolustamassa ihmisarvoa, ympäristöä ja heikommassa asemassa olevia.

Työ ympäristön, tasa-arvon, koulutuksen ja vihreämmän tulevaisuuden hyväksi tehdään vaalien välillä. Maksamalla jäsenmaksun tuet työtämme paremman maailman puolesta.

Olet lämpimästi tervetullut mukaan!

Liity jäseneksi osoitteessa vihreat.fi

Jäsenmaksu 2025: 48 €

Vähävaraiset (opiskelijat, työttömät, eläkeläiset ym.): 18 €

Jäsenmaksu koskee aina kuluva kalenterivuotta.

Maaseutu- ja erävihreät ry

Vihreyttä maaseudulle ja maaseutua vihreisiin

Maaseutu- ja erävihreät (MEVI) on valtakunnallinen järjestö, jonka tavoitteena on yhdistää vihreästä maaseudusta kiinnostuneita ihmisiä sekä kehittää puolueen maaseutupolitiikkaa.

MEVI perustettiin kesäkuussa 2011 ja kymmenessä vuodessa meviläisistä on kehittynyt toimiva ja tehokas verkosto maaseudun arjen, elinkeinotoiminnan ja ympäristöasioiden asiantuntijoita sekä muita vihreästi ajattelevia ihmisiä, joiden sydän asuu maaseudulla, oli asuinpaikka sitten maalla tai kaupungissa. MEVI on lähes 300 jäsenellään vihreiden toiseksi suurin valtakunnallinen järjestö.

Tervetuloa tutustumaan, keskustelemaan ja mukaan joukkoomme!

www.maaseutujaeravihreat.fi